

Vincentinum

SPOLUPRÁCE ČESKÝCH KNĚŽÍ

Řada XXX, číslo 3

Řím v září 1985

Pravomoci českého biskupa v exilu

Na první schůzce s kněžími, kteří přijeli v lednu 1983 do Říma na mé biskupské svěcení, jsme mluvili o možnostech a úkolech, které ta nová situace přinesla. Řekli jsme si, že účelem jmenování biskupa pro český exil je podpora pastorační činnosti našich kněží mezi krajany a záruka toho, aby mohla pokračovat začleňováním nových generací. Aby naši kněží a bohoslovci nebyli sirotky ani krajánky, kteří si hledají své uplatnění a štěstí na vlastní pěst. Tento úmysl byl jasně vyjádřen v jmenovací bule. A bylo přislíbeno, že bude právně formulován v pravomocích, které budou našemu biskupovi Svatým stolcem uděleny.

Formulace těchto pravomocí trvala dlouho, tři a půl roku. Podílely se na ní různé římské kongregace a jejich právní poradci, stala se prý elegantní otázkou i na jedné právnícké fakultě. Nakonec se došlo přece jen k závěru, který byl předložen k schválení Svatému Otci. Papežská komise pro pastorační migrantů a turistů poslala pak 21. července biskupu Škarvadovi přípis, který najdete na dalších stránkách v italském originálu a českém překladu.

PONTIFICIA COMMISSIONE
 PER LA PASTORALE
 DELLE MIGRAZIONI E DEL TURISMO

Prot. N. 45897/86/M

Vaticano, 21 Luglio 1986

Eccellenza,

Desidero comunicarLe, con profonda gioia, che Sua Santità Giovanni Paolo II Si è benevolmente degnato di concederLe delle Facoltà speciali per l'adempimento del Suo incarico pastorale in favore dei cattolici cechi all'estero. (...)

A Sua Eccellenza Rev.ma Mons. Jaroslav SKARVADA, Vescovò tit. di Litomyšl, incaricato della pastorale dei cattolici cechi all'estero, vengono concesse le seguenti facoltà:

1) nei confronti dei sacerdoti incardinati in una diocesi della Boemia e Moravia, che si trovano come emigrati fuori del territorio nazionale, le facoltà proprie del rispettivo Vescovo diocesano; e in particolare:

a) la facoltà di presentare i predetti sacerdoti all'Ordinario del luogo in cui si svolge la cura pastorale dei cechi e stipulare con il medesimo Ordinario convenzioni circa l'ufficio da affidare loro nell'ambito di tale cura pastorale;

PAPEŽSKÁ KOMISE
PRO PASTORACI
MIGRANTŮ A TURISTŮ

Prot. č. 45897/86/M

Vatikán 21. 7. 1986.

Excelence,

S hlubokou radostí Vám chci oznámit, že jeho Svatost Jan Pavel II. se rozhodl udělit Vám laskavě zvláštní pravomoci k výkonu Vašeho pastýřského pověření ve prospěch českých katolíků v zahraničí. (...)

Jeho nejd. Excelenci, Msgr. Jaroslavu Škarvadovi, tit. biskupu litomyšlskému, pověřenému pastýřskou péčí o české katolíky v zahraničí, se udělují tyto pravomoci:

- 1) Vůči kněžím inkardinovaným do některé z diecézí Čech a Moravy, kteří žijí jako emigranti mimo státní území, pravomoci, které příslušejí dotyčnému diecéznímu biskupovi, a to zejména:
 - a) pravomoc prezentovat zmíněné kněze ordináři místa, kde existuje duchovní správa pro Čechy, a uzavřít s tím ordinářem dohodu o úkolech, které jim mají být v rámci této duchovní správy svěřeny;

- b) la facoltà di trattare con il detto Ordinario in vista del trasferimento dei predetti sacerdoti ad altro incarico in favore degli emigrati connazionali;
 - c) la facoltà di permettere ai medesimi sacerdoti di accettare incarichi diversi da quelli concordati, anche in altra diocesi, d'intesa con gli Ordinari interessati;
 - d) la facoltà di autorizzare - sentita la Pontificia Commissione per la Pastorale delle Migrazioni e del Turismo - l'escardinazione dei predetti sacerdoti dalla loro diocesi boema o morava per permetterne l'incardinazione in una diocesi del Paese di emigrazione.
- 2) Nei confronti dei candidati al sacerdozio di origine ceca emigrati all'estero:
- a) la facoltà di inviarli in un seminario del Paese di emigrazione, con il consenso dell'Ordinario competente, con l'intesa che saranno incardinati in una diocesi boema o morava e destinati alla cura pastorale dei cechi presenti nel paese di emigrazione;
 - b) la facoltà di vigilare sulla loro formazione al sacerdozio e di decidere circa la loro idoneità a ricevere gli Ordini sacri e ad essere incardinati in una diocesi boema o morava, nonché la facoltà di compiere tutti gli atti che a tale scopo la legislazione canonica attribuisce al Vescovo di incardinazione, agendo possibilmente d'intesa con il Vescovo della diocesi boema o morava in questione.

- b) pravomoc dojednávat se zmíněným ordinářem přeložení dotyčných kněží k jiné činnosti ve prospěch vystěhovalých krajanů;
- c) pravomoc povolovat těmto kněžím, aby přijali pověření mimo výše zmíněné dohody i v jiné diecézi, se souhlasem příslušných ordinářů;
- d) pravomoc dát souhlas - po slyšení Papežské komise pro pastorační migraci a turistů - k exkardinaci zmíněných kněží z jejich české nebo moravské diecéze, aby mohli být inkardinováni do některé diecéze v zemi emigrace.

2) Vůči kandidátům na kněžství českého původu, kteří vyemigrovali do zahraničí:

- a) pravomoc poslat je do některého semináře v cizině se souhlasem ordináře, který má nad ním kompetenci, s tím, že budou inkardinováni do jedné z českých nebo moravských diecézí a určeni k pastorační službě Čechům žijícím v emigraci;
- b) pravomoc bdít nad jejich přípravou na kněžství a rozhodovat o tom, zda jsou způsobilí přijmout svěcení a být inkardinováni do některé české či moravské diecéze, jakož i pravomoc konat vše, k čemu za tímto účelem církevní zákonodárství opravňuje inkardinujícího biskupa, pokud možno v dohodě s biskupem dotyčné české nebo moravské diecéze.

La concessione delle predette facoltà è intesa valere fino a che perdurino le presenti condizioni o "donec aliter provideatur ab Apostolica Sede".

Circa l'esercizio delle facoltà su elencate il Vescovo invierà annualmente una relazione alla Pontificia Commissione per la Pastorale delle Migrazioni e del Turismo.

Città del Vaticano, 21 Luglio 1986.

+Emanuele Clarizio
Arcivescovo tit. di Anzio
Pro-Presidente

P. Giulivo Tessarolo, C.C.
Segretario

Tyto pravomoci zůstávají v platnosti pokud trvají nynější poměry anebo "dokud Svátý Stolec nerozhodne jinak".

O výkonu výše zmíněných pravomocí bude dotyčný biskup podávat každoročně zprávu Papežské komisi pro pastorační migrace a turistů.

Vatikánské město 21. července 1986.

+Emanuele Clarizio
tit. arcibiskup anzijský
pro-předseda

P. Giulivo Tessarolo, C.C.
sekretář

Co toto udělení pravomocí znamená pro nás v praxi? To snad ještě upřesníme, dá Bůh, na našich schůzkách. Zatím chci vyslovit jen několik hlavních směrnic a zveřejnit zásady, které jsem už před rokem (i když tehdy ve formě zatím provizorní) vyhlásil našim bohoslovcům.

1) Co se týká kněží

- a) Co nejdříve bych chtěl ustavit jakýsi poradní sbor. Asi nebude možné konat normální volby - jsme příliš rozptýleni a jde o to, aby v něm byli zastoupeni spolubratři z různých končin. Budu však vděčný za případné návrhy.
- b) Situace našich kněží, kteří jsou už po léta někde "usazeni", se prakticky nezmění. Jsem ovšem samozřejmě ochoten se jich vždy zastat a jim pomáhat - nakolik na to stačím. Bohužel není v mé moci jim zabezpečit nějaký tučný důchod.
- c) Pravomoci se stávají aktuálními vůči kněžím, kteří přišli nedávno z vlasti anebo v budoucnu vyemigrují, a zvláště vůči našim novokněžím. Ti nyní vědí, vůči komu je váže poslušnost, kterou slibovali při svěcení. Není jim už dovoleno měnit místo působení o své vůli, a žádný ordinář je nemůže přijmout do své diecéze bez svolení českého biskupa.
- d) To ovšem neznamená, že by se měli obávat nějaké panovačné svévolnosti. Jestliže je naším vzorem Ten, kdo se stal poslušným až k smrti na kříži, pak první, kdo ho má

následovat v poslušnosti vůči Boží vůli zjevené v evangeliu a projevující se v konkrétních okolnostech našeho života, je právě biskup.

2) Co se týká kandidátů na kněžství

- a) I v cizině se mohou připravovat na kněžství kandidáti pro službu české či moravské církvi. O jejich inkardinaci rozhoduje český biskup. Jemu také přísluší určit jim pracovní místo a dohodnout s příslušným ordinářem jejich posici v diecézi, kam je jednou pošle. Kdo se tedy chce stát knězem pro českou církev, nemůže o své vůli vyjednávat s biskupy jiných diecézí v zahraničí.
- b) Na tento apoštolát se čeští bohoslovci připravují normálně v Nepomucenu. Vyjímky jsou možné, ale jen z vážných (např. jazykových) důvodů. Formace v Nepomucenu je dobou zkoušky, zrání a volby, pod odpovědným vedením představených. I když definitivní rozhodnutí padá až při jáhenském svěcení, je si přát, aby už před ukončením druhého roku studií se došlo aspoň k základní orientaci:
 - zda se kandidát zasvětil kněžské službě pod českým biskupem
 - v kterém jazykovém prostředí.
- c) Jestliže po dohodě s představenými biskup kandidáta kandidáta pro českou duchovní službu nepřijme, anebo jestliže sám kandidát o tento apoštolát neprojeví zájem, přestává hlavní důvod financování jeho studií z fon-

dů pro pomoc české církvi. Takovýto kandidát, chce-li se stát knězem, si musí najít biskupa, který je ochoten ho definitivně přijmout (inkardinovat) do své diecéze. V žádném případě nemůže být vysvěcen pro některou diecézi českou nebo moravskou.

- d) Bohoslovci, kteří se chtějí dát do služeb naší církve, musí počítat s tím, že budou svou kněžskou činnost vykonávat v poslušnosti vůči českému biskupovi, který s nimi bude disponovat podle potřeb krajanské duchovní správy a církve ve vlasti. Nemohou si tedy dělat nárok na to, aby si místo svého působení volili sami, tak jako si je nevolí ani žádný jiný diecézní kněz.

Přestovšak se bude biskup snažit s nimi hned od začátku dohodnout jazykovou oblast, v níž by chtěli působit, a podle toho hledat diecézi, v níž by se mohli začít orientovat (o prázdninách), formovat (jáhenský rok) a v níž by po vysvěcení mohli získat první pastorační zkušenosti v normální cizojazyčné farnosti.

- e) Tato vzdálená i blízká příprava, kterou český biskup případ od případu domluví s dotyčným ordinářem a případně stvrdí formální smlouvou, bude mířit k určité stabilitě, zakotvení v prostředí oné diecéze (i z důvodů získání občanství, starobního pojištění apod.). V žádném případě však nedá bohoslovci nebo později knězi právo tzv. inamovibility. Bude-li ho třeba někde jinde, bude vždy možné ho přeložit, i když bude přitom vždy dbáno,

aby neztratil získaná práva (pojištění a pod. .

- f) Pro všechny platí samozřejmě kánon 263 o změně inkardinace, která ovšem není možná bez souhlasu biskupova.

V Římě 31. srpna 1986.

+ Jaroslav Štávrda

---+++§§§+++---

Zemřel vídeňský Pater Dominik

5. srpna 1986 zesnul ve Vídni Frá P. Dominik M. Štefan Matiašovský CCG. Mnozí z nás ho znali jako laskavého duchovního správce českého kostela na Rennwegu ve Vídni a účastníka našich krajanských sjezdů a poutí. Dlouhá léta vyučoval i náboženství na české vídeňské škole.

Narodil se na Slovensku před 75 léty, před 53 léty vstoupil do kongregace bratří Těšitelů z Getseman, před 44 léty byl vysvěcen na kněze.

I když nebyl členem Vincula Missarum, jistě na něho všichni vzpomene s láskou při svaté oběti a pomodlíme se i za jeho těžce zkoušenou řeholní rodinu. Pán mu odplatí jeho dobrotu a obětavost!

---+++§§§+++---

Adresář anebo schematismus?

Že je nutné vydat nový adresář je víc než jasné. Ale v jaké úpravě? Nebožtík P.

Vilém Vondra během pouti do Svaté země, tedy pár dnů před smrtí, mi kladl na srdce, abychom příště místo adresáře vydali schematismus. Ze schematismů našich diecézí naše jména vyškrtli, říkal, tak si pořídme schematismus vlastní. Dokonce mi k němu nabízel i data, která měl k dispozici. Zcela nezávisle na tom s podobným návrhem přišel i P. Šach v Kanadě, který se navíc přimlouval za to, abychom uvřejnili i fotografie zvláště mladších kněží, které on už nezná. Abychom se navzájem aspoň trochu znali, jeden si mohl druhého představit.

Co tomu říkáte? Snad by to bylo opravdu nové utužení našeho "vincula", překlenutí těch hrozných vzdáleností, které nás rozdělují. Příkládám tedy dotazník s prosbou, abyste mi ho zaslali vyplněný nazpět (není to žádný "chyták", s těmi pravomocemi to nemá opravdu nic společného), a kdo může, ať přiloží i malou černobílou fotografii - formát jako na nějakou legitimaci. Aspoň jednou bychom si takové "rodinné album" mohli dovolit, pak bychom k němu postupně přidávali fotografie nových. Ten schematismus bychom snad vydat mohli, bude-li ilustrovaný, to závisí na proporcích těch, kdo tento návrh přijmou a kdo ho tvrdě zkritizují.

Že nejsou povolání?

Píše P. František Štaud ze Sihuasu v Peru: "Také Ti musím sdělit, že 14. prosince budu mít dvojí primici v Sihuas. Kromě toho mám 4 bohoslovce v Trujillo. Byl jsem jmenován regentem malého semináře pro naši prelaturu. Bude tu celkem 12 mládenců, 4 z mé farnosti."

PRO SCHEMATISMUS

ČESKÝCH KNĚŽÍ, JÁHNŮ A BOHOSLOVCŮ

Příjmení _____

Křestní jméno _____

Narozen kde a kdy _____

Vysvěcen kde a kdy _____

Inkardinován do diecéze
nebo řeholní společnosti _____

Působí jako _____

v diecézi _____

Adresa _____

Telefon _____

Přikládá fotografii? _____

Případné poznámky či návrhy:

Poslat co nejdříve na adresu:

VINCULUM, Via Concordia 1, I-00183 ROMA